



FUNDACJA „AKADEMIA ANTYKORUPCYJNA”

mgr Krzysztof Śnieżko

Szkoła Główna Gospodarstwa Wiejskiego w Warszawie

e-mail: krzysztof.sniezko/at/protonmail.com

ORCID: 0000-0003-2692-4351

ORZECZNICTWO W WYBRANYCH SPRAWACH ZWOLNIEŃ PODATKOWYCH

Proste, zrozumiałe i stabilne prawo powinno być podstawą efektywnego systemu podatkowego. W przeciwnym razie może powstać wiele wątpliwości prawnych i odmiennych stanowisk w sprawie. Istotne jest to m.in. podczas stosowania przepisów ustawy o podatku od spadków i darowizn. Nieprecyzyjne zapisy często prowadzą do odmiennej interpretacji przez obywateli i organy skarbowe. Istotną rolę przy odpowiedniej interpretacji odgrywają orzeczenia Naczelnego Sądu Administracyjnego w podobnych sprawach.

Słowa kluczowe: orzecznictwo, podatki, zwolnienia

Przepisy dotyczące całkowitych zwolnień podatkowych są często różnie interpretowane. Krajowa Administracja Skarbowa stoi na stanowisku, że w przypadku przekazania darowizny w banku i wpłacie jej na własne konto obdarowanego należy zapłacić podatek. Dzieje się tak ponieważ nie został spełniony warunek, który mówi, że w przypadku darowizny dodatkowo mają udokumentowaną wpłatę pieniężną zbywcy na rachunek bankowy nabywcy, płatniczym przekazem pocztowym itp.¹.

Odmienne stanowisko prezentuje jednak Naczelny Sąd Administracyjny w swoim wyroku sygn. akt II FSK 1470/17 uznając, że wpłata darowizny pieniężnej na własne konto „nie pozbawia obdarowanego takiego zwolnienia”. Jednocześnie w innym wyroku (sygn. akt II FSK 1873/16) NSA stwierdził, iż nawet dokonana wpłata na inne konto niż obdarowanego (np. na rachunek bankowy dewelopera) również nie pozbawia prawa do przedmiotowego zwolnienia². Różne stanowiska w omawianej sprawie zależą od rezultatów wykładni językowej³.

Należy jednak podkreślić, iż sytuacja ta nie dotyczy osób żyjących w nieformalnych związkach, gdyż w przypadku przekazania darowizny mają zastosowanie przepisy dotyczące osób z III grupy podatkowej (tzw. inni nabywcy)⁴.

W przypadku ich śmierci i dziedziczenia testamentowego, są obowiązane zapłacić podatek od całej wartości otrzymanego spadku. Potwierdza to m.in. wyrok NSA sygn. akt II FSK 958/17. Jedynym wyjątkiem jest przedstawienie dowodów potwierdzających ponoszenie wspólnych wydatków. W tym przypadku partnerzy mogą skorzystać z tzw. darowizny z poleceniem. Może to mieć miejsce w sytuacji, gdy jeden partner otrzyma taką darowiznę od drugiego, ale z zastrzeżeniem, że ma ona być przeznaczona na określony cel np. na zakup własnego mieszkania. W tym przypadku po wydatkowaniu pieniędzy na ten cel podatek nie wystąpi, ponieważ podstawa opodatkowania będzie pomniejszona o wartość wykonanego polecenia. Jednak takie stanowisko jest czasami kwestionowane przez organy podatkowe⁵. Mniej dyskusyjne jest przekazanie darowizny na rzecz dziecka obu partnerów.

Kolejną kwestia jest podwójne opodatkowanie spadków w przypadku otrzymanie go z zagranicy, gdyż może powstać konieczność zapłacenia podwójnego podatku – zarówno

¹ Interpretacja nr 0111-KDIB2-2.4015.50.2019.3.MZ.

² Bogumił Brzeziński, Wykładnia prawa podatkowego, Gdańsk 2013, s. 122-124.

³ Hanna Filipczyk, Postulat pewności prawa w wykładni operatywnej prawa podatkowego, Warszawa 2013, s. 88.

⁴ Ireneusz Nowak, Małżeństwo a związki partnerskie w świetle wybranych regulacji polskiego prawa podatkowego, Kwartalnik Prawa Podatkowego 2017, s. 67.

⁵ Interpretacja nr 0111-KDIB4.4015.48.2019.1.MCZ.

za granicą jak i w Polsce, gdyż umowy o unikaniu opodatkowania niestety bardzo często nie dotyczą podatków spadkowych⁶. Jak na razie wyjątkiem są jednak trzy odrębne umowy z Austrią, Węgrami oraz Czechami, których podwójne opodatkowanie od spadków nie dotyczy.

Ustawodawca zwolnił również od podatku, nabycie w drodze dziedziczenia lub zapisu windykacyjnego własności przedsiębiorstwa osoby fizycznej lub udziału w nim, gdy w terminie 6 miesięcy od dnia uprawomocnienia się orzeczenia sądu stwierdzającego nabycie spadku, fakt ten został zgłoszony właściwemu naczelnikowi urzędu skarbowego oraz nabywca przez okres co najmniej 2 lat od dnia nabycia dalej prowadzi to przedsiębiorstwo⁷.

Ustawodawca ustanowił również zwolnienie z podatku przy nabyciu w drodze dziedziczenia szczegółowo określonego w ustawie lokalu mieszkalnego lub domu (lub też praw w tym do lokali spółdzielczych lub ich części) ale muszą być spełnione dodatkowe generalne warunki a w szczególności nabywca nie może być właścicielem innego budynku mieszkalnego lub lokalu mieszkalnego (lub nie przysługują mu do tego prawa) stanowiącego odrębną nieruchomość oraz musiał zamieszkiwać w nabytym lokalu przez 5 lat.

Podsumowując należy zauważyć, że pomimo niejednokrotnie nieprzychylnego stanowiska Krajowej Administracji Skarbowej w sprawach podatkowych obywateli, istnieje możliwość dochodzenia swoich praw przez podatników na drodze sądowej.

⁶ Krzysztof Koślicki, Przepisy o podatku od spadków i darowizn najeżone pułapkami (online:) www.prawo.pl/podatki/zwolnienie-z-podatku-od-darowizny-zerowa-grupa-podatkowa-jak,441913.html (dostęp: 30.12.2021).

⁷ Infor.pl, Zasady opodatkowania spadków - kto musi płacić podatek od spadku, (online:) ksiegowosc.infor.pl/podatki/inne-podatki-oplaty/139260,Podatek-od-spadow-i-darowizn-2020-limity-zwolnienia-terminy.html (dostęp: 30.12.2021).